

192. Van Dale, de letter M (5)

1. De Mast is een sterrenbeeld dat deel uitmaakt van het Schip Argo. Dat was lachen, zo'n gewestelijke mastellenbijting! De oorspronkelijke master of suspense was Hitchcock en een master of business administration heeft MBA achter zijn naam staan. De mastiff kwam een mastino napoletano tegen, nou dan weet je het wel. Mastoïditis zit niet achter de ellebogen, maar achter het oor. Een mastvogeltje is een roodborsttapuit. De maté (mate) is een boom, het matelassé is een stof voor onder andere peignoirs.
2. Een mater familias heeft meestal geen baantje, de mater dolorosa en de mater gloriosa zijn synoniemen.
3. De steigermaterialenfabrikant was een stijger op de beurs. Een debrogliegolf (de golflengte van De Broglie) is een materiegolf. Mathemata pathemata, dat is nu eens een wijs woord! Mati is de Sranantongo-uitdrukking (de takitakiuitdrukking) voor lesbienne. De matinées musicales waren adembenemend mooi. In Vlaanderen sloegen ze er met de matrakken op los. Op de Gooise matras wordt heel wat afgerotzood. Matrilineaal is matrilineair, dat is met een afstammingslijntje door een liniaal te tekenen. Wat matroze is, zit niet bij de marine. De matrone gaf haar nichtje een matroesjka en haar neef een baboesjka. Ik stond midden in de matses, toen ik plotsklaps de matseive zag.
4. Een mattemakolmaker is in volkstaal een jenner, een vriendje van de marktkoopman. Wie heeft, zal gegeven worden, dat is het mattheuseffect. Een Mauritiaanse komt niet uit Mauretania (maar uit Mauritius). In het mausoleum lag vast geen mauser. Het mava zit tussen lava en hava (hoogactief vast afval) in. Daar koop je een maxi-japon voor een miniprijs. Met een maxim kun je schieten. Een vélôcipède in maxiuitvoering is wel erg groot.
5. De maxwell is de cgs-eenheid van magnetische krachtstroom. Brogues zijn gaatjesschoenen.
6. Maya slaat terug op een inheemse benaming voor noordelijk Yucatán. Mayday is een SOS-oproep. Wat ben jij een mazzelaar, ze wenste je mazzeltof. Met de opleiding mbo-v kun je voor de(n) dag komen. Kun je met mbira's (lamellofoons), Zimbabwaanse muziekinstrumenten, de mbalax, die swingende muziekstijl uit Senegal, exact imiteren? Van zijn met de mcbaan (hamburgerbaan, mcjob, Jaarboek 2008) zuurverdiende geld kocht hij een 27MC-bak. De mdl-arts (Jaarboek 2009) kreeg zijn koffie op een mdf-blad, een soort lijmgebonden vezelplaat. Mea culpa, ik had moeten uitleggen dat ME staat voor myalgische encefalomyelitis. Schrijf je meao-school nu met of zonder koppelteken, maar vooral: waarom? Gino, een mecano, speelt graag met de meccanodoos.
7. De term mecenas is te danken aan de historische Romein Maecenas. Mecalo is een verkorting megacalorie.
8. Hoeveel mecklenburgers kon je voor honderd mechelaars kopen? De winnaar kreeg een vetleren medaille. Een beetje rooms-katholiek draagt de miraculeuze medaille. Medelandgenoten, verenigt u! De coassistent deed alle werk. De médecine après la mort smaakte als mosterd na de maaltijd. De Griekse zegswijze 'mèden agan' betekent 'niets te veel', 'alles met mate' (ne quid nimis). De minister ondertekent een wet mee met zijn contraseign. Jouw complice heeft meegedaan. Je hebt toch geen complicecomplex? Het wordt tijd voor een mediaoffensief (Jaarboek 2008). Een sjamaan is een medicijnman (priester-tovenaar). Een mediator medieert. Drukkers gebruiken de Hollandse mediëval en de Erasmusmediëval. De mediëvistiek is de studie van de middeleeuwen. De medina is een oud stadsdeel van een Arabische stad.

9. De medioneerlandistiek bestudeert het Middelnederlands. De Medische inwoners kregen medische adviezen. De mediterrane keuken vind je langs de Middellandse Zee, de Mediterranée (Jaarboek 2008). Sherry en biefstuk kunnen medium zijn, een kledingstuk draagt in dat geval de aanduiding M. De jazz- en medleyzangeres krijgt mediwiet en drinkt als regel medoc, een rode bordeauxwijn van doorgaans uitstekende reputatie afkomstig uit het gebied op de linkeroever van de Gironde ten noorden van Bordeaux. De mee-eter had comedo's (comedones volgens Van Dale). Houden krabben van meekrap en houdt een meekrapboer van sliptongetjes? Ook tapiocameel is gemalen. Een meeprater is een vleier (een jabroer). Des te meer betekent temeer. Finland is het land van de duizend meren. Wat was de ME'er een dilettant! Een meerdaags congres duurt langer dan één dag.

10. Van dictee 200 maak ik maar iets speciaals, oftewel een 'echt' dictee! Zullen we het erotisch woordenboek maar in één keer afdoen, dan hebben we dat ook maar weer gehad. Daarin staan: vanilleseks en auto-erotiek, teasen, kinky seks, geilneef, cyberseks, coitus oralis, de baan op gaan om te barebacken (Jaarboek 2007), maar niet met een breezerknaapje (Jaarboek 2007), cunnilingus of -linctus, beffen, vibrator of mechanische kunstpenis, opwindend: naar iemands pijpen dansen (of na iemands dansen pijpen?), fellatio en ten slotte een matrozenpakje, of bedoel je een matroze pakje?

Rein Leentfaar